

Číslo projektu: CZ.1.07./1.5.00/34.0938 Název projektu: Zlepšení podmínek pro vzdělávání na SUŠ, Ostrava



# SUBJEKTIVNÍ SLOHOTVORNÉ ČINITELE

ČÍSLO DUM: VY\_32\_INOVACE\_CJL\_1\_9

Tvorba komunikátů (sdělení) má své zákonitosti.

Tyto zákonitosti ovlivňují různé faktory, tzv. slohotvorné činitele

( *někdo/autor – někoho/adresát –  
někde/prostředí – o něčem/téma –  
s jistým záměrem/funkce projevu –  
pomocí výrazových prostředků/jazykové,  
nejazykové – informuje*)

# Rozdělení:

## 1. OBJEKTIVNÍ

## 2. SUBJEKTIVNÍ

- *pohlaví*
- *věk*
- *vzdělání*
- *psychický typ*
- *zájmy, talent*
- *stanovisko autora*

## Pohlaví

- styl mužský, ženský
- míra emocionálnosti

## Věk

- rozdíly ve slovní zásobě, skladbě
- míra dodržování spisovné normy

## Vzdělání

- styl vzdělaných / styl nevzdělaných
- stupeň vzdělání (ZŠ, SŠ, VŠ)
- odborné vzdělání

## Psychický typ

- charakter, intelekt, emocionalita (*vtipnost/ nezajímavost, mnohomluvnost/ strohost, pečlivost/ lajdáctví*)

## Stanovisko autora

- vážné (*oficiální, slavnostní projev*)
  - humorné (*komika*)
  - znevažující (*ironie, invektivy, satira*)
- 

Každý člověk má svůj  
*INDIVIDUÁLNÍ STYL.*

# Opakování:

1. Definujte pojem slovotvorný činitel.
2. Jak rozdělujeme slohotvorné činitele?
3. Co to znamená, že každý má svůj individuální styl?
4. Jak ovlivňuje tvorbu komunikátu psychika člověka?
5. V čem se může lišit ženský a mužský styl?
6. Jaký postoj k projevu může mít autor?

## ÚKOL:

Napište, jak subjektivní slohotvorné činitele ovlivňují váš psaný a mluvený projev (*kladně, záporně, možnost změny apod.*).

# Doporučená literatura:

SOCHROVÁ, M. *Český jazyk v kostce*. Havlíčkův  
Brod: TRIZONIA, 1996.